

UCHWAŁA NR V/32/19
RADY MIEJSKIEJ W MAŁOGOSZCZU
Z DNIA 7 LUTEGO 2019 R.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz.994,1000,1349,1432 i 2500) oraz art.176 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i w związku z art.176 (Dz.U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544) Rada Miejska uchwala co następuje:

§1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Małogoszcz.

§3 .

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Michał Borowski

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544).

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażeniu go w odpowiednie narzędzie. W tym celu m.in. opracowuje trzyletnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych

na terenie gminy Małogoszcz.

Celem programu jest pomoc rodzinom biologicznym w rozwiązywaniu ich problemów opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

**GMINNY PROGRAM, WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019-2021
DLA GMINY MAŁOGOSZCZ**

- **Podstawy prawne Programu** • Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U. z 2018 r., poz. 416, 998, 1076, 1544).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 poz. 1508, 1693, 2192, 2529),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137, 2244).

- **Wstęp**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków w tym dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych.

W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększa jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną a także wyzwala potencjał rodziny.

Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcyjności w realizacji funkcji psychospołecznych. Zaburzeniem prawidłowego funkcjonowania rodziny może być ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, narkomania, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc, przestępczość, choroby. Stanowią one zagrożenie współczesnej rodziny i mogą prowadzić do dysfunkcyjności. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowywaniem w taki sposób, by pierwszeństwo

przed instytucjonalną formą opieki zastępczej miała zawsze forma rodzinna, jako odpowiedniejsza dla prawidłowego rozwoju dziecka. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo – wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Miasta i Gminy Małogoszcz.

• **Diagnoza społeczna rodzin zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy**

Małogoszcz

Według definicji wskazanej w art. 6 ust. 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1508, 1693, 2192, 2529) rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszcz wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z Gminy Małogoszcz na różnych płaszczyznach.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2018 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Tab. 1 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2018

Rok	Ogółem rodzin	Liczba osób w rodzinach	Rodziny z 1 dzieckiem	Rodziny z 2 dziećmi	Rodziny z 3 dziećmi	Rodziny z 4 dziećmi i więcej
2016	444	1403	69	112	42	14
2017	398	1181	56	86	35	12
2018	366	1024	48	71	34	8

Źródło: Dane własne MGOPS w Małogoszczu

Skala pomocy społecznej realizowanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej jest relatywnie wysoka. W 2016 roku dotyczyła 1 403 osób z 11 670 liczby mieszkańców gminy. Dla porównania w roku 2017 liczba mieszkańców Gminy Małogoszcz wynosiła 11 652 osób z czego z pomocy społecznej korzystało 1 181 osób. W 2018 roku liczba mieszkańców Gminy Małogoszcz wynosiła 11 718 z czego z pomocy Społecznej korzystało 1 024 osób. Analiza danych odnoszących się do liczby osób korzystających z pomocy społecznej prowadzi do wniosku, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejsza się.

Z powyższej tabeli wynika, że najliczniejszą kategorię stanowią rodziny z dwojgiem dzieci. Wraz ze wzrostem liczby dzieci w rodzinach obniża się ilość świadczeniobiorców.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy świadczonej przez asystenta rodziny w latach 2016-2018 roku

Tab. 2 Liczba rodzin świadczonej pomocy przez asystenta rodziny w latach 2016-2018

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	21	67
2017	25	80
2018	24	78

Źródło: Dane własne MGOPS w Małogoszczu

Rodziny zamieszkujące teren Gminy Małogoszcz często doświadczają wszelkiego rodzaju problemów wynikających np.: z ubóstwa, bezrobocia, przemocy, bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Te problemy przyczyniają się do powstawania deprivacji nie tylko materialnej, ale też do zaburzeń w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Niezdolność do prawidłowego funkcjonowania narusza równowagę systemu rodzinnego i zagraża tym samym dobru dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej dotkniętych trudną sytuacją życiową.

Tab. 3 Liczba rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową w latach 2016-2018

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2016 rok	2017 rok	2018 rok
1.	Ubóstwo	240	219	160
2.	Bezrobocie	196	149	118
3.	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	43	42	35
4.	Rodziny niepełne	21	25	24
5.	Rodziny wielodzietne	8	5	4
6.	Przemoc w rodzinie	22	16	18
7.	Alkoholizm	16	20	21

Źródło: Dane własne MGOPS w Małogoszczu

Zaobserwować można tendencję do spadku liczby rodzin objętych pomocą społeczną przez MGOPS w Małogoszczu. Powyższe podyktowane jest skutecznością działań Ośrodka i celowością kierowanych środków pomocowych.

Według analizy pracowników socjalnych i asystenta rodziny bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych w 2016, 2017 oraz 2018 r. roku zdiagnozowano w 70 rodzinach z terenu Gminy, przy czym rodziny te przy zapewnieniu wsparcia Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są w stanie zapewnić właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.

Analizując dane Ośrodka należy stwierdzić, że w danej rodzinie występuje korelacja powodów przyznawania pomocy. Pracownicy Ośrodka realizują szereg zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej i Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować. Poniższa tabela przedstawia liczbę pomocy rodzinom świadczonej w formie pracy socjalnej.

Tab. 4 Praca socjalna świadczona w latach 2016-2018

<i>Rok</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
2016	464	1457
2017	416	1233
2018	384	1086

Źródło: Dane własne MGOPS w Małogoszczu.

Aby zapobiec sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz, aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej rodzinom zostaje przydzielony asystent rodziny.

Ta nowa forma wsparcia rodziny skierowana została do rodzin nieradzących sobie z codziennością, bądź radzących sobie w sposób nieakceptowany. Rolą asystenta jest kształtowanie nowych, społecznie akceptowalnych nawyków i ról. W swojej pracy może skorzystać ze wsparcia rodziny wspierającej.

W Gminie Małogoszcz jest zatrudnionych 2 asystentów rodziny. W 2016 r. współpracowali oni z 21 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W 2017 współpracowali z 25 rodzinami natomiast w 2018 roku obejmowali swoim wsparciem 24 rodziny. Asystent rodziny pracuje z rodziną w miejscu zamieszkania lub Ośrodku. Po dokonaniu diagnozy rodziny, jej zasobów, ograniczeń i oczekiwań opracowuje wspólnie z rodziną plan pracy.

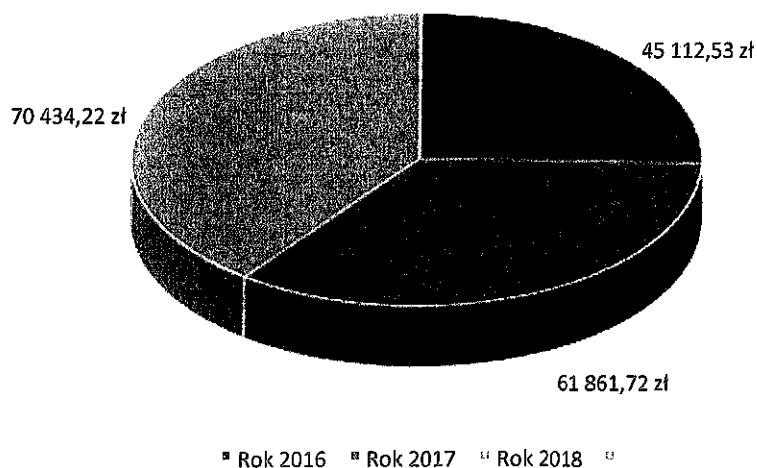
W sytuacjach gdy rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować opieki nad własnym dzieckiem, w pierwszej kolejności dziecko umieszcza się w rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje dopiero po wykorzystaniu wszystkich możliwych rodzinnych form opieki.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowe pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. W 2018 roku umieszczono 1 dziecko w rodzinie zawodowej w Jędrzejowie.

W związku z powyższym współfinansowano koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Koszty poniesione przez Gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty poniesione przez Gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Źródło: Dane własne MGOPS w Małogoszczu

Obowiązek współudziału gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wysokość kosztów ponoszonych przez gminy jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod pieczą zastępczą. W pierwszym roku jest 10%, w drugim roku pobytu 30%, natomiast trzeci rok i kolejny 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Mimo spadającej populacji dzieci stale rośnie odsetek tych umieszczanych poza rodzinami biologicznymi, co generuje zwiększone koszty.

W 2018 roku MGOPS w Małogoszczu współfinansował pobyt 14 dzieci. 8 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych. 3 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych niezawodowych. 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej, 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo Wychowawczej w Nagłowicach, 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo Wychowawczej typu Rodzinnego. Gmina w 2018 roku poniosła koszty w wysokości 70 434,22 zł.

- **Cele Programu.**

Cel główny :

Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym;
- Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego;
- Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży i minimalizowanie ich występowania.
- **Adresaci Programu.**

Program skierowany jest do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, zamieszkujących na terenie Gminy i Miasta Małogoszcz.

- **Realizatorzy Programu.**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu,
Urząd Gminy i Miasta w Małogoszczu,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Zespół Interdyscyplinarny,
Placówki oświatowe,
Organizacje pozarządowe.

Realizatorzy Programu przy realizacji zadań winni współpracować z jednostkami takimi jak:

Komisariat Policji w Małogoszczu,
Sąd Rodzinny i Nieletnich w Jędrzejowie,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie,
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jędrzejowie,
Placówki służby zdrowia.

- **Określenie spodziewanych rezultatów.**

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanymi rezultatami mają być:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;
- Wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego;
- Ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego;
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań;
- Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi.

- **Monitoring i ewaluacja Programu.**

Nieodzownym elementem wdrażania Programu jest monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowania bieżących działań korygujących. Program będzie koordynowany przez Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Małogoszczu. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruuja działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w Programie. Ewaluacja będzie oparta na gromadzeniu danych pozyskanych bezpośrednio poprzez rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt m.in. z pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Program to dokument otwarty i długofalowy. Będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Wskaźnikami osiągnięcia poszczególnych celów będą dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

- **Źródła finansowania Programu.**

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na najskuteczniejsze wykonywanie założonych zadań. Zostaną założone środki pochodzące z różnych źródeł:

- Środki własne Gminy;
- Środki Unii Europejskiej;
- Środki pochodzące z innych źródeł m.in. programy rządowe.

- **Podsumowanie.**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Małogoszcz zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a w rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

- **Postanowienia końcowe.**

Harmonogram realizacji działań Programu stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego Programu.

**Harmonogram działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2019-2021 dla Gminy Małogoszcz**

Cel szczegółowy:		
<i>Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym</i>		
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem; zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny; współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną; pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami; pomoc rodzinom dotkniętym przemocą zorganizowanie grupy wsparcia dla rodzin mających trudności wychowawcze; konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców; objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających; doskonalenie zawodowe pracowników zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.	2018-2021 rok	MGOPS,GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Zakładane rezultaty:

- zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych kryzysem;
- zwiększenie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych;
- wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi;
- współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny;
- ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby;
- wzrost kompetencji w pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze

Cel szczegółowy:***Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego***

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
☐ zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne, stypendia, świadczenia z funduszu alimentacyjnego); ☐ dożywianie dzieci w szkołach; ☐ poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych; ☐ przekazywanie żywności rodzinom najuboższym ☐ zapewnienie rodzinie wsparcia pomocy asystenta; ☐ współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej; ☐ umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych; ☐ udzielanie rodzinom pomocy w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych poprzez udział w projektach.	2018-2021 rok	MGOPS, Urząd Miasta i Gminy, placówki oświatowe
Zakładane rezultaty: • podniesienie bezpieczeństwa bytowego rodzin;		

- zapobieganie rozpadowi rodzin i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych; • poprawa sytuacji zawodowej rodzin;
- wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców starających się o powrót dzieci z pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy:

Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Działania	Działania	Realizatorzy
• systematyczna diagnoza rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych; • współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej poprzez pomoc pedagogiczną; • konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodzin; • praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym; • wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności; • wspieranie i monitorowanie prawidłowych postaw rodzicielskich.	2018-2021 rok	MGOPS, placówki oświatowe

Zakładane rezultaty:

- sprecyzowana wiedza na temat rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- wzrost umiejętności opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach;

- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej

Cel szczegółowy:

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży i minimalizowanie ich występowania

Działania	Działania	Realizatorzy
• organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi; • kształtowanie systemu wartości u dzieci z rodzin dysfunkcyjnych; • tworzenie i realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym; • organizowanie przez placówki oświatowe cykli spotkań, pogadanek, spektakli dla rodziców, dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki w zapobieganiu uzależnieniom, agresji i radzenia sobie ze stresem; • organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami; • prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych środowiskowych i wiejskich; • udzielanie wsparcia pedagogicznego uczniom; • dbałość o dobre zaplecze kulturalne i sportowe; • zapobieganie wykluczeniu społecznemu wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych.	2018-2021 rok	MGOPS, Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Zakładane rezultaty:

- ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego;
- prawidłowe zachowania wśród dzieci i młodzieży promujące zdrowy i aktywny styl życia;
- zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i eliminowanie przemocy i agresji w szkole;
- zmniejszenie liczby negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- dostarczenie młodzieży propozycji alternatywnych form spędzania wolnego czasu.